

وقتی روس‌ها جاسوس خود را لو می‌دهند!

۵ آذر ۱۴۰۰ ساعت ۱۹:۴۱

آقابکوف در بخشی از خاطرات خود می‌نویسد: پس از ورود به تهران متوجه شدم که جاسوس شماره ۱۰ توانسته شخص بسیار مهمی را به خدمت ما اجیر کند که متصدی دفتر رمز نخست وزیری بود و ما هم او را تحت شماره ۳۳ وارد لیست جاسوسان خود نمودیم.

جاسوسان زیادی در دربار ایران برای کشورهای خارجی از جمله روسیه کار می‌کردند. یکی از این افراد بعد از انتشار خاطرات یک فرد روس شناساسی و اعدام شد «محمد علی میرزا خاقانی» بود که در دفتر نخست وزیر به عنوان متصدی کار می‌کرد. جالب اینجاست که روس‌ها خدمت کاران خود را نیز به بهای یک افشاگری در کتاب خاطرات به جوخه اعدام می‌سپردند و برای آنان ارزشی قائل نبودند.

در همین رابطه، آقابکوف که از اهالی ترکستان شوروی بود و پروژه گسترده جاسوسی ایران را رقم زد خود افشاکننده این موارد بود. هدف اصلی اتحاد شوروی از جاسوسی در ایران، ضربه زدن به منافع بریتانیا در ایران، عراق و هندوستان بود. اما پیامدهای افشاگری اقدامات جاسوسی اتحاد شوروی برای دولت و دولت مردان ایران و حکومت اتحاد شوروی گران تمام شد.

آقابکوف در بخشی از خاطرات خود می‌نویسد: «پس از ورود به تهران متوجه شدم که جاسوس شماره ۱۰ توانسته شخص بسیار مهمی را به خدمت ما اجیر کند که متصدی دفتر رمز نخست وزیری بود و ما هم او را تحت شماره ۳۳ وارد لیست جاسوسان خود نمودیم. خدمت این شخص برای ما فوق العاده ارزنده بود چون در همان موقع مذاکرات تجارتي ایران و شوروی بین «کاراخان» و «علی قلی خان» [مشاورالممالک انصاری] سفیر ایران در شوروی جریان داشت و ما به توسط متصدی رمز نخست وزیری از تمام دستوراتی که دولت ایران به نماینده خود در مسکو صادر می‌کرد، اطلاع می‌یافتیم و در نتیجه از خواسته های ایران و حدود امتیازاتی که نماینده آن می‌توانست در هر موردی به ما بدهد با خبر میشدیم و «داوتیان» سفیر ما در تهران با اطلاع از آنها بخوبی قادر بود از مذاکرات خود با دربار نتیجه دلخواه بگیرد.»

خاطرات آقا بکوف، ترجمه دکتر حسین ابوترابی‌ان، ص ۱۴۱، ۱۳۵۷.

